מאחר שעשית לי טובה **פְּסִילְנָא לָךְ לִדְרִינָא. אָמַר לֵיהּ רַב לְרַב כַּהֲנָא,** **פּוֹק דַּיְינֵיהּ** – צא לדון אותו. **חַזְיֵיהּ דַּהֲוָה קָא נָאֵים** [בַּיהּ] – ראה רב כהנא שאותו אדם מדבר בלשון גבוהה ובוטח ברב שיסייעו, **אָמַר לֵיהּ אִי צַיְיתָא צַיְיתָא** – אם תקשיב למה שאפסוק ניחא, **וְאִי לָא, מַפֵּיקְנָא לָךְ רַב מָאוֹנָךְ** – אוציא לך את רב מכוחך, כלומר, אנדה אותך ולא יוכל רב לסייעך.

עוד נאמר שם (דברים א יז): **'כַּקָּטָן כַּגָּדוֹל תִּשְׁמָעוּן', אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ,** מכאן **שֶׁיְּהֵא חָכִיב עָלֶיךָ דִּין שֶׁל פְּרוּטָה, כְּדִין שֶׁל מֵאָה מָנֶה.** מבררת הגמרא: **לְמַאי הִלְכְתָא, אִילֵימָא לְעַיּוֹנֵי בֵּיהּ וּמִיפְסֵקֵי** – לעיין בדין של הפרוטה ולפסוק אותו לאמיתו, **פְּשִׁיטָא.** מבארת הגמרא: **אֶלָּא לְאַקְדּוֹמֵי בֵּיהּ** – להקדים לדון אותו לפני הדין של המאה מנה, באופן שבא לפנינו ראשון.

עוד נאמר שם: **'לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי אִישׁ' (אָמַר רַבִּי חָנָן, אַל תַּכְנִים דְּבָרֶיךָ מִפְּנֵי אִישׁ,** כלומר אל תמנע מלומר את דעתך משום אף אדם) **'כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא', אָמַר רַבִּי חָמָא בְּרַבִּי חֲנִינָא, אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לֹא דַּיָּין לְרִשְׁעִים שֶׁנִּטְּלִין מִזֶּה מָמוֹן וְנוֹתְנִים לָזֶה** – לבעל דין השני **שֶׁלֹּא כַּדִּין, אֶלָּא** עוד עושים רעה **שֶׁמַּטְרִיחִין אוֹתִי לְהַחֲזִיר מָמוֹן לִבְעָלָיו,** ונמצא שהמשפט הוא גם לאלהים, האם יצטרך לטרוח להשיב ממון לבעליו.

עוד נאמר שם: **'וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו'. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, וְאִיתֵימָא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, עַל דָּבָר זֶה שתלה את הידיעה בעצמו, נֶעֱנַשׁ מֹשֶׁה, שֶׁנֶּאֱמַר** [ולגבי בנות צלפחד] (במדבר כז ה) **'וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי ה'**, וזה היה עונשו, שלא נאמרה לו פרשת נחלות, עד שבא לידו מעשה ולא ידע מה להשיב.

מקשה הגמרא: **מַתְקִיף לָהּ רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, מִי כְּתִיב 'וְאַשְׁמֵיעֲכֶם' שמשמעותו שהוא ידע, 'וּשְׁמַעְתִּיו כְּתִיב',** ופירושו **אִי גְּמִירְנָא גְּמִירְנָא** – אם כבר למדתיו מוטב, **וְאִי לָא, אָזִילְנָא וְגָמִירְנָא** – אלך ואלמדהו מפי ה'. אם כן אין לומר שמחמת כן לא נאמרה לו פרשת נחלות. **אֶלָּא** הסיבה לכך היא, **כִּדְתַנְיָא, רְאוּיָה פָּרָשַׁת נְחָלוֹת שֶׁתִּיכָּתֵב עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ,** קודם שיבוא הדבר לכלל מעשה, **אֶלָּא שֶׁזָּכוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד שֶׁהִיו צדקניות וְנִכְתַּב עַל יָדָן,** וכמו כן **רְאוּיָה הָיְתָה פָּרָשַׁת מְקוֹשֵׁשׁ** – מלקט עצים בשבת, שנאמר בה שהמחלל שבת דינו בסקילה, **שֶׁתִּיכָּתֵב עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, אֶלָּא שֶׁנִּתְחַיֵּיב מְקוֹשֵׁשׁ וְנִכְתְּבָה עַל יָדוֹ. לְלַמֶּדְךָ, שֶׁמְּנַנְּגְלִין חוֹבָה** – הלימוד שמחלל שבת הוא בסקילה, **עַל יְדֵי חַיָּיב, וְזוּכוּת** – לימוד שהבנים והקרובים ירשו את קרוביהם, **עַל יְדֵי זַכַּאי.**

דרשה נוספת בענין הדיינים: **כְּתִיב** (דברים א טז) **'וְאֲצַוֶּה אֶת שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִיא',** שהוא ציווי לשופטים לדון את העם בכח, **וּכְתִיב –** וכתוב (שם א יח) **'וְאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִיא'** שהוא ציווי לעם לשמוע לשופטים. ומאחר שהשופטים יכפו את העם לשם מה פונה אל העם. **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר רַבִּי שִׁמְלַאי,** שתי אזהרות הן, **אַזְהָרָה לַצִּיבּוּר שֶׁתְּהֵא אֵימַת דַּיָּין עֲלֵיהֶן, וְאַזְהָרָה לַדַּיָּין שֶׁיִּכָּבֵד אֶת טורח הַצִּיבּוּר,** ויטפל בכל צורכיהם. מבארת הגמרא: **עַד כַּמָּה, אָמַר רַבִּי חָנָן, וְאִיתֵימָא רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר רַבִּי אַשִּׁי, 'כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת הַיּוֹנֵק'** (במדבר יא יב) – כפי שהאומן טורח ומטפל בתינוק.

דרשה נוספת בדרך ההנהגה של מנהיגי הדור: **כְּתִיב** שאמר משה ליהושע (דברים לא ז) **'כִּי אַתָּה תָּבוֹא** אֶת הָעָם', משמע שיבוא לארץ כאחד מהם, **וּכְתִיב** (שם לא כג) **'כִּי אַתָּה תָּבִיא',** משמע שינהיגם בשררה ושלטון. **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,** בפסוק הראשון **אָמַר לוֹ מֹשֶׁה** ליהוֹשֻׁעַ [ויעץ לו], **אַתָּה וְחִזְקֵנִים שַׁבְּדוֹר (עִמָּהם) [עִמָּךְ],** כלומר היה כאחד מהם להתייעץ עמם, ואל תשתרר עליהם. ובפסוק השני **אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא** ליהושע, אל תעשה כמו שיעץ לך משה אלא **טוֹל מַקֵּל וְהַדְ עַל קְדֻקְדָּם,** שכן **דַּבָּר** – מנהיג **אֶחָד לַדּוֹר, וְאֵין שְׁנֵי דְּבָרִין לַדּוֹר.**

דין נוסף השייך להנהגות בית הדין: **תָּנָא** בברייתא, **זִימּוּן בְּשִׁלְשָׁה.** מבררת הגמרא: **מַאי זִימּוּן, אִילֵימָא בְּרַכַּת זִימּוּן** שמוסיפים בברכת המזון בשלשה סועדים, **וְהָתַנְיָא** בברייתא אחרת **זִימּוּן וּבִרְכַּת זִימּוּן בְּשִׁלְשָׁה,** ומוכח שהם שני דינים נפרדים. **וְכִי תֵּימָא** – ושמא תאמר שאינם שני דינים אלא **פָּרוּשֵׁי קָמְפָרֵשׁ** – התנא מפרש **מַאי זִימּוּן, בְּרַכַּת זִימּוּן. וְהָתַנְיָא** בברייתא אחרת, **זִימּוּן בְּשִׁלְשָׁה בִּרְכַּת זִימּוּן בְּשִׁלְשָׁה,** ומכך שתיבת 'שלשה' נכתבה פעמיים מוכח שהם שני דינים נפרדים.

מבארת הגמרא: **אֶלָּא מַאי זִימּוּן, אַזְמוּנֵי לְדִין** – שהדיינים שולחים לקרוא לבעל דין, ואומרת הברייתא שצריך להזמינו בשם שלשת הדיינים. **כִּי הָא דְּאָמַר רָבָא, הֲנֵי בֵּי תְּלָתָא דַּיָּינֵי דִּיתְבֵי** – שלשה דיינים שיושבים, **וְאָזֵיל שְׁלִיחָא דִּבְי דִּינָא** – והלך שליח בית הדין **וְאָמַר מִפּוּמָּא דְּחַד** – והזמין את הבעל דין רק בשם אחד מהדיינים, **לָא אָמַר כְּלוּם, עַד דְּאָמַר מִשְּׁמֵיהּ דְּכוּלְּהוּ** – עד שיזמינו בשם כולם. מוסיפה הגמרא: **הֲנֵי מִילֵּי בְּלָא יוֹמָא דִּדִינָא** – ודין זה הוא רק ביום שאינו קבוע לדין, **אֲבָל בְּיוֹמָא דִּדִינָא, לֵית לָן בָּהּ** – אין צורך להזמין בשם שלשת הדיינים.

שנינו במשנה: **תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל כּוּ'** בשלושה. הגמרא מסתפקת בדיני הקנס: **שָׁלַח לֵיהּ רַב נַחְמָן בַּר רַב חִסְדָּא לְרַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב, יְלַמְּדֵנוּ רַבֵּינוּ, דִּיֵּי קְנָסוֹת בְּכַמָּה** דיינים הם נידונים. מבררת הגמרא: **מַאי קָמְיַבְּעֵיָא לֵיהּ** – במה הסתפק, **הָא אֲנַן תְּנַן** – הרי שנינו לעיל (ב.) שדיני קנסות **בִּשְׁלֹשָׁה** דיינים. מבארת הגמרא: **אֶלָּא יָחִיד מוּמְחֶה קָמְיַבְּעֵיָא לֵיהּ** – הסתפק לגבי דיין הבקי בדינים, שדן דיני ממונות [כמבואר לעיל ה.], **האם דָּאִין דִּיֵּי קְנָסוֹת בִּיחִידִי, אוֹ לָא,** וצריך להושיב עמו עוד שני מומחים.

אָמַר לֵיהּ – השיב לו רב נחמן בר יעקב, **תְּנִיתוֹהִי** – שנינו זאת במשנה, **תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה בִּשְׁלֹשָׁה,** ויש לברר במשנה **מַאי שְׁלֹשָׁה** – איזה דיינים הם, **אִילֵימָא שְׁלֹשָׁה הֶדְיוֹטוֹת** – שאינם מומחים, **הָאָמַר אַבּוּהּ דַּאֲבוּהּ מִשְּׁמֵיהּ דְּרַב** – הרי אמר אביו של אביך בשם רב, **אַפִּילּוּ עֲשָׂרָה וְהֵן הֶדְיוֹטוֹת, פְּסוּלִין לְדִינֵי קְנָסוֹת, אֶלָּא** משנתינו עוסקת בדיינים **מוּמְחִין, וְקָאָמַר שְׁלֹשָׁה** ולא די באחד.

שנינו במשנה: המוציא שם רע בשלשה, דברי רבי מאיר, **וַחֲכָמִים אוֹמְרִים מוֹצִיא שֵׁם רַע בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה,** מפני שיש בו דיני נפשות. הגמרא מבינה שמדובר באופן שטוען שזיינתה לאחר האירוסין, ואין לו עדים על כך לחייבה מיתה, אך על כל פנים רוצה להוציאה בלא כתובה, כדין אשת איש שזיינתה תחת בעלה. רבי מאיר סובר שכיון שיש לפנינו רק דיני ממונות דנים בשלשה, וחכמים סוברים שבכל זאת צריכים לדון בעשרים ושלשה, וביארו טעמם מפני שפעמים ששייך בדין זה דיני נפשות.

שואלת הגמרא על חכמים: **וְכִי יֵשׁ בּוֹ דִּינֵי נְפָשׁוֹת, מַאי חָזֵי,** הלא עכשיו אנו דנים דיני ממונות, ומדוע להצריך עשרים ושלשה. משיבה הגמרא: **אָמַר עוּלָּא, בְּחוֹשְׁשִׁין לְלַעַז** [־קול] **קָמִיפַּלְגִי** – רבי מאיר וחכמים נחלקו האם יש לחשוש שמחמת שיצא הקול, ימצאו עדים [שקודם לכן הבעל לא ידע עליהם] שזיינתה, ומעתה הנידון יהיה גם על הריגתה, ויצטרכו עשרים ושלשה, **רַבִּי מֵאִיר סָבַר אֵין חוֹשְׁשִׁין לְלַעַז** לכן מספיק שלשה דיינים, **וְרַבָּנָן סָבְרִי חוֹשְׁשִׁין לְלַעַז,** ומאחר שדין זה עלול לבוא לידי דיני נפשות, לכן מלכתחילה יש לדונו בעשרים ושלשה דיינים.

ביאור שני במה נחלקו רבי מאיר וחכמים: **רָבָא אָמַר, כּוּלֵּי עָלְמָא** לְלַעַז **לֹא חַיְישִׁינַן, וְהָכָא בְּחוֹשְׁשִׁין לְכִבּוּדָן שֶׁל דיינים הָרִאשׁוֹנִים קָמִיפַּלְגִי.** מבארת הגמרא: **וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן** – וכאן במשנה במה מדובר, **כְּגוֹן דְּאִיכְּנִיחַ** – שהתכנסו **בֵּי עֲשָׂרִין וּתְלָתָא** בית דין של עשרים ושלשה דיינים **לְמִידַּן דִּינֵי נְפָשׁוֹת,** על פי טענת הבעל שיש לו עדים שזיינתה, אלא שלבסוף לא מצא עדים, **וְאִיבַּדּוּר** – ונתפזרו הדיינים, **וְאָמַר לְהוּ** הבעל לדיינים, **דַּיְינוּ לִי מִיָּהָא** – דונו לי לכל הפחות **דִּינֵי מָמוֹנוֹת,** דהיינו שלא אצטרך לשלם כתובתה. וסובר רבי מאיר שמספיק לכך שלשה דיינים, אבל חכמים חוששים לכבודם של הראשונים שנזקקו כבר לתביעתו של בעל זה, ואין לדון אותה בלעדיהם.

על־ידי העבודה בקב שלו מקבלים אחר־כך מלמעלה תשעה קבים של חברו שהוא הקדוש־ברוך־הוא, כמאמר רעך ורע אביך אל תעזוב זה הקדוש־ברוך־הוא.

ממאמר שבת פרשת דברים ה'תשד"מ

מקשה הגמרא על ביאורו של עולא: **מֵיתִיבִי**, שנינו בתוספתא (פ"א ה"ב), **וַחֲכָמִים** חולקים על דברי רבי מאיר במשנתינו, **וְאוֹמְרִים**, **תְּבָעוֹ מָמוֹן בִּשְׁלֹשָׁה, תְּבָעוֹ נְפָשׁוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, בִּשְׁלֹשָׁה** (לְרֶגֶל) יש לפרשה כך, **תְּבָעוֹ מָמוֹן תְּחִלָּה** – אם אין לבעל עדים שזינתה, ומתחילה בא רק לתבוע ממון, להפסידה כתובתה, **דִּי בִּשְׁלֹשָׁה**, ואם **תְּבָעוֹ נְפָשׁוֹת תְּחִלָּה** – שהיה סבור להביא עדים ולחייבה מיתה, והתכנסו עבור כך עשרים ושלושה דיינים, **אֲפִילּוּ מָמוֹן** – אף אם לבסוף לא מצא עדים ומבקש לדונה לכל הפחות דיני ממונות, להפסידה כתובה, צריכים לדון **בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה**, משום שחוששים לכבודם של הראשונים, **אֶלָּא לְעוֹלָא** הסובר שחוששים שבשישמעו עדים שתובעה שזינתה, יבואו ויעידו כדבריו, ותתחייב מיתה, **קַשְׁיָא** – קשה, כיצד יפרש שאם יתבעו ממון בשלשה, הרי לעולם יש לדונה דווקא בעשרים ושלשה משום שחוששים שתתחייב מיתה.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רָבָא, אֲנִי, וַאֲרִי שֶׁפַּחֲבוּרָה** – והחשוב שבחבורה, **תַּרְגִּימְנָא** – תירצנו את התוספתא לדברי עולא, **וּמַנּוּ** – ומי הוא 'ארי שבחבורה' **רַב חִיָּיא בַּר אָבִין, הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן** – כאן בתוספתא, במה מדובר, **שֶׁהֵבִיא הַבַּעַל עֵדִים** שאשתו זינתה, **וְהֵבִיא הָאָב עֵדִים** אחרים **וְהִזִּימוּם לְעֵדֵי הַבַּעַל**, ומתברר שהבעל הוציא עליה שם רע, ועתה מחייבים את הבעל לשלם לאביה של האשה מאה סלעים קנס, ואומרת התוספתא שאם **בָּא** האב **לִגְבּוֹת מָמוֹן** – דמי הקנס **מִן הַבַּעַל**, נידון **בִּשְׁלֹשָׁה** דיינים, **וּבִמְקוֹם נְפָשׁוֹת**, והיינו באופן שדיברה בו המשנה, שטוען שזינתה ובא להפסידה כתובתה, ויש לחוש שיבואו עדים ותתחייב בנפשה, בזה נידונית **בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה**, אף שעתה דנים רק דיני ממונות, שכן דעת עולא בביאור דברי חכמים.

הגמרא מביאה ביאור שלישי במה נחלקו רבי מאיר וחכמים: **אַבַּיֵי אָמַר, דְּכוּלֵּי עָלְמָא** – גם רבי מאיר וגם חכמים סוברים חַיִּישִׁינַן לְלַעֲזַ, וְכן סוברים שחוששים **מִשּׁוּם כְּבוֹדָן שֶׁל רִאשׁוֹנִים, וְהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן** – כאן במשנה, במה מדובר, כְּגוֹן שהביא הבעל עדים שזינתה לבית דין של שלושה, ואמרו העדים **דְּאַתְרוּ בָּהּ סָתָם**, ולא פירשו לה שעונשה יהיה בסקילה, וסובר רבי מאיר, שכיון שלא פירשו באיזו מיתה תיענש, אין בה דיני נפשות, והפסד כתובתה נידון בשלשה, **וְהָאי תַּנָּא הוּא** – וסברא זו היא כדעת תנא זה [רבי יהודה] שבתוספתא דלהלן, **דְּתַנְיָא** – ששנינו בתוספתא (פי"א ה"א) [לאחר שנשנו דיני מסית, שהורגים אותו אפילו כשלא ידע בשעת הסתה שעדיו רואים במעשיו], **וְשָׁאַר כָּל חַיְבֵי מִיתוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה אֵין מְמִיתִין אוֹתָם, אֶלָּא בְּעֵדָה** – בעשרים ושלושה דיינים, **וְעֵדִים** המעידים על העבירה, **וְהַתְרָאָה** – שהתרו בהם קודם מעשה, **וְעַד שֶׁיּוֹדִיעוּהוּ שֶׁהוּא חַיָּיב מִיתָה בְּבֵית דִּין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר** שאינו נהרג **עַד שֶׁיּוֹדִיעוּהוּ בְּאֵיזֶה מִיתָה** מארבע מיתות בית דין **הוּא נֶהֱרָג.** אבל אם התרו בו סתם ולא אמרו לו באיזה מיתה יהרג, אין בזה דיני נפשות, ובאופן זה סובר רבי מאיר שדנים בשלשה, אבל דעת חכמים שאף בהתראה כזו יש עונש מיתה, ולכן צריך עשרים ושלושה דיינים.

מביאה הגמרא ביאור רביעי במחלוקת רבי מאיר וחכמים: **רַב פָּפָּא אָמַר, הָכָא, בְּאִשָּׁה חֲבֵירָה עָסְקִינַן** – כאן במשנתינו מדובר באשה הבקיאה בהלכות, היודעת שנערה המאורסה שמזנה דינה בסקילה, והביא הבעל עדים שזינתה, ואמרו שלא התרו בה כלל, **וְקָמִיפַּלְגִי בִּפְלוּגְתָא** – וחולקים רבי מאיר וחכמים במחלוקת **דְּרַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה וְרַבָּנָן, דְּתַנְיָא** בברייתא, **רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה אוֹמֵר, חָבֵר** – תלמיד חכם הבקי בהלכות, **אֵין צָרִיךְ הַתְרָאָה**, כדי שניתן יהיה להענישו, אלא נענש בעונש הקבוע לעבירה זו אף בלא התראה, **לְפִי שֶׁלֹּא נִיתְּנָה הַתְרָאָה אֶלָּא כדי לְהַכְחִין בֵּין שׁוֹגֵג לְמֵזִיד** – שלא יוכל העובר לומר שוגג הייתי, וסברתי שדבר זה מותר, ולכן, בתלמיד חכם שאינו יכול לטעון כך, אין צורך בהתראה. וחכמים חולקים עליו שאף חבר צריך התראה. וכמו כן נחלקו במשנתינו, רבי מאיר סובר שאף שהיא חבירה אינה נהרגת בלא התראה, ואין כאן דיני נפשות, ומספיק שלשה לדון אותה דיני ממונות של הפסד הכתובה, ורבנן סוברים שאין צריכה התראה, ונידונית על פי עדותם למיתה בבית דין של עשרים ושלשה.

הגמרא מביאה ביאור חמישי במחלוקת רבי מאיר וחכמים: **רַב אַשִׁי אָמַר**, מדובר במשנה כְּגוֹן שהבעל רוצה להוציאה בלא כתובה, והביא הבעל לפני בית דין של שלשה, עדים שזינתה, ואמרו העדים

אגרות קודש

ב"ה, י"ד מנ"א, תשי"א
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו מה' מנ"א ושמחתי על בשו"ט שהוטב לבנו... שי' כן יתן השי"ת שיוכל לבשר בשו"ט לעתים קרובות.

בענין מה ששואל גמ"ח בעסקו, הנה בטח ידוע זה לו מכבר שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע קבע קופת גמ"ח על ידי הלשכה לעזרת פליטים וסידורם, וקשה עלי לשנות את הסדר בזה ובפרט בדברים שנקבעו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכמו שהי' הסדר אז, הנה גם עתה על כת"ר לפנות אל הרה"ג והרה"ח הוו"ח אי"א עוסק בצ"צ וכו' מוהר"ב שי' גאראדעצקי, ובטח יעשה בזה כפי יכולת קופת הגמ"ח עתה, ומצדי הנני כותב לו ג"כ בזה.

הנדפס קונטרס רשימות איכה נשלח לו בחבילה בפ"ע ובטח יאשר קבלתו.

בברכה.